

UCHWAŁA NR
ZGROMADZENIA GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

z dnia 2024 r.

w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2025 roku gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z przeznaczeniem na zabezpieczenie wkładu własnego w ramach Rządowego Programu STOP SMOG w projekcie pn. „STOP SMOG w GZM - poprawa jakości powietrza na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii” w 2025 roku w zakresie wskazanym w art. 11c ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków

Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 2578 z późn. zm.), art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.), w związku z art. 11b ust. 1 oraz art. 11c ust. 1a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1446 z późn. zm.), na wniosek Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Udziela się gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wymienionym w ust. 2 pomocy finansowej w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na zabezpieczenie wkładu własnego w ramach Rządowego Programu STOP SMOG w projekcie pn. „STOP SMOG w GZM - poprawa jakości powietrza na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii” w 2025 roku w zakresie wskazanym w art. 11c ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków

2. Pomoc finansowa udzielana jest:

- 1) na rzecz Gminy Będzin w wysokości: 73 493,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt trzy złote 00/100);
- 2) na rzecz Gminy Bieruń w wysokości: 73 492,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt dwa złote 00/100);
- 3) na rzecz Gminy Bobrowniki w wysokości: 73 476,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych 00/100);
- 4) na rzecz Gminy Dąbrowa Górnicza w wysokości: 73 493,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt trzy złote 00/100);
- 5) na rzecz Gminy Gierałtowice w wysokości: 73 492,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt dwa złote 00/100)
- 6) na rzecz Gminy Katowice w wysokości: 88 629,00 PLN (słownie: osiemdziesiąt osiem tysięcy sześćset dwadzieścia dziewięć złotych 00/100);
- 7) na rzecz Gminy Mysłówice w wysokości: 73 492,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt dwa złote 00/100);
- 8) na rzecz Gminy Sońnicowice w wysokości: 73 492,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt dwa złote 00/100);
- 9) na rzecz Gminy Tychy w wysokości: 73 493,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt trzy);
- 10) na rzecz Gminy Zabrze w wysokości: 73 493,00 PLN (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt trzy);

3. Łączna wartość udzielonej pomocy finansowej na podstawie niniejszej uchwały wynosi 750 045,00 PLN (słownie: siedemset pięćdziesiąt tysięcy czterdzieści pięć złotych 00/100).

§ 2. Środki finansowe, o których mowa w § 1 będą pochodzić z budżetu Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii na rok 2025.

§ 3. Szczegółowe zasady, tryb, warunki przekazania i rozliczenia udzielanej pomocy finansowej określą umowy zawarte pomiędzy Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią a gminami członkowskimi wskazanymi w niniejszej uchwale.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (dalej też: GZM lub Metropolia) wspólnie z gminami: Będzin, Bieruń, Bobrowniki, Bytom, Dąbrowa Górnicza, Gierałtowiec, Katowice, Mysłowice, Sośnicowice, Tychy, Zabrze na podstawie umowy ramowej nr IŚ/3/2022 z dnia 17.02.2022r. podjęła się realizacji przedsięwzięcia pod nazwą „STOP SMOG w GZM - poprawa jakości powietrza na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii” (dalej też: Projekt) w ramach rządowego programu „STOP SMOG” przeznaczonego dla gmin i ich mieszkańców.

Celem Projektu jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza oraz poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych na rzecz najmniej zamożnych gospodarstw domowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.

Operatorem programu jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który udziela wsparcia w postaci dotacji z Funduszu Termomodernizacji i Remontów, w wysokości do 70% kosztów realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych. Okres realizacji Programu STOP SMOG, w zależności od skali działań, wynosi od 3 do 4 lat. W dniu 31.03.2021 r. NFOŚiGW uruchomił nabór do programu, prowadzony do wyczerpania alokacji, stanowiącej w momencie jego ogłoszenia kwotę 142 mln PLN.

Jednocześnie 1 stycznia 2021 r. weszły w życie znowelizowane przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2496), stanowiące podstawę prawną dla udziału GZM w programie STOP SMOG. Przedsięwzięcia niskoemisyjne mogą być współfinansowane na podstawie porozumienia NFOŚiGW z GZM, wykonującą prawa i obowiązki gminy.

Powyższe potwierdza także stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej nr WA-023/46/21 z dnia 23 czerwca b.r. zgodnie z którym środki pozyskane z budżetu państwa oraz z gmin członkowskich na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych, będą stanowiły dochód związku metropolitalnego, a także związek metropolitalny może udzielić pomocy finansowej gminom członkowskim na realizację przedmiotowego zadania.

Wobec powyższego w dniu 26 października 2022 r. GZM podpisała Porozumienie z NFOŚiGW na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych z Funduszu termomodernizacji i remontów. Całkowity poziom dofinansowania z Funduszu Termomodernizacji i Remontów wynosi 69,96%, tj. 7 785 989,48 PLN. Jednocześnie wartość całego porozumienia wynosi 11 129 656,35 PLN (dla 11 gmin /w nawiasie podano planowaną liczbę przedsięwzięć niskoemisyjnych/: Będzin (20), Bieruń (20), Bobrowniki (20), Bytom (5), Dąbrowa Górnicza (20), Gierałtowiec (20), Katowice (25), Mysłowice (20), Sośnicowice (20), Tychy (20), Zabrze (20) tj. łącznie 210 budynków).

Kwota konieczna do zabezpieczenia w budżetach gmin na realizację Projektu wynosi 3 343 666,87 PLN (30,04%).

Jednocześnie zgodnie z zapisami §2 ust. 2 pkt. 3 umowy IŚ/3/2022 pod warunkiem zgody Zgromadzenia na takie działanie GZM zobowiązała się udzielić wsparcia na rzecz zainteresowanych gmin w wysokości 15% kosztów realizacji Porozumienia z NFOŚiGW w celu realizacji Projektu (50% wkładu własnego gmin do Projektu).

Pomoc w latach 2024-2025 z uwagi na roczny charakter budżetu (przy założeniu dalszej zgody Zgromadzenia GZM) będzie następować sukcesywnie na podstawie odrębnych uchwał do wysokości 1 669 448,45 PLN (15% kosztów realizacji Porozumienia). Proponowana wysokość udzielonej pomocy dla poszczególnych gmin w ramach projektu pn. „STOP SMOG w GZM - poprawa jakości powietrza na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii” uzależniona jest od przewidywanej liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych jakie zostaną zrealizowane w zainteresowanych gminach. W umowach wykonawczych do Umowy ramowej zostały określone wysokości pomocy finansowej w 2023, 2024 i 2025 roku dla poszczególnych gmin. Zgodnie z umową wykonawczą nr IŚ/24/2023 nie przewiduje się udzielenia pomocy finansowej dla gminy Bytom na zabezpieczenie wkładu własnego w 2025.

W latach 2023-2024 została udzielona pomoc finansowa (na mocy Uchwał Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii: Uchwały nr L/374/2023 z dnia 8 lutego 2023 r. oraz Uchwały nr LX/458/2023 z dnia 20 grudnia 2023 r.). GZM udzieliła pomocy finansowej w 2023 w wysokości 68 115,00 PLN, w 2024 851 293,00 PLN.

W przypadku zgody Zgromadzenia GZM, Metropolia udzieli pomocy finansowej w roku 2025 w wysokości 750 045,00 PLN.

Środki na wsparcie gmin zostały zabezpieczone w WPF.

Podsumowując Gminy GZM przeciwdziałają problemowi niskiej emisji, dodatkowo dzięki aktywności GZM będzie można wykorzystać efekt skali oraz odciążyc gminy w realizacji części zadań.

Jak ważne jest to działanie świadczy fakt, że Beneficjentem końcowym programu mogą być osoby o niskich dochodach i statusie materialnym, będące jednocześnie właścicielem i mieszkańcem domu jednorodzinnego, spełniające ustawowe wymogi (najistotniejsze są dochodowe i majątkowe) czyli takie, które będą miały najtrudniej dostosować się do nowych wymagań ochrony środowiska z racji posiadania ograniczonych środków finansowych.

Ponadto Polityka Energetyczna Polski do 2040 r., przewiduje całkowite odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych (w miastach już do 2030 roku) bez takich projektów osoby ubogie energetycznie nie będą w stanie samodzielnie spełnić tego warunku.

Biorąc pod uwagę powyższe zasadnym jest wsparcie z budżetu GZM działań objętych projektem.